

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ**

«Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелдәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты белән конституциячел хокуклар һәм ирекләр бозылуга карата гражданка Ә.Ф. Сабитова шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2018 елның 28 июне

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснетдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Ә.Ф. Сабитова шикаятен алдан өйрәнгән судья Р.Г. Сәхиева бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына хокуктан файдалануга сәләтсез гражданка Г.М. Сабитова мәнфәгатьләрендә эш итүче гражданка Ә.Ф. Сабитова «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелдәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын

сатып алуға торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенен (алга таба шулай ук — Тәртип) 1 пункты белән конституциячел хокуклар һәм ирекләр бозылуға карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Дәгъвалана торган нигезләмә белән шул билгеләнгән: әлеге Тәртип Россия Федерациясе Торак кодексының 51 статьясындагы 1 өлешенен 4 пунктында каралган исемлектә күрсәтелгән хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалидларга, шулай ук әлеге исемлектә күрсәтелгән хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалид балалары булган, билгеләнгән тәртиптә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж дип танылган, 2005 елның 1 гыйнварыннан соң исәпкә куелган гаиләләргә (алга таба — гражданның категорияләре) Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуға торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү механизмын билгели.

Шикаятьтән һәм аңа кушымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, гражданка Г.М. Сабитова — Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 елның 16 июнендәге 378 номерлы карары белән расланган Гражданның бер фатирда бергә яшәүләре мөмкин булмаган хроник авыруларның авыр формалары исемлегенә (хәзерге вакытта Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгының 2012 елның 29 ноябрэндәге 987н номерлы боерыгы белән расланган Исемлек гамәлдә) кергән хроник авыруның авыр формасы белән авырган инвалид. Ул мөрәжәгать итүченен милек хокукындагы торак урынында яши, анда даими яшәү урыны буенча тагын 4 кеше теркәлгән. Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Вахитов һәм Идел бие районнары администрациясе башлыгының 2015 елның 18 сентябрэндәге күрсәтмәсе белән гражданка Г.М. Сабитова торак шартларын чираттан тыш тәртиптә социаль наем шартнамәсе буенча яхшыртуға мохтаж буларак исәпкә куелган.

Мөрәжәгать итүче билгеләгәнчә, гражданка Г.М. Сабитовага социаль наем шартнамәсе буенча торак урын озак вакыт бирелмәгәнгә күрә, шулай ук аның белән бергә яшәүнең объектив мөмкин булмавын исәпкә алып, ул аның

опекасында булучының мәнфәгатьләрендә судка мөрәжәгать иткән. Казан шәһәре Вахитов район суды карары белән гражданка Ә.Ф. Сабитовага Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Вахитов һәм Идел буе районнары администрациясенә, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгына торак урын бирү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тартылган.

Моннан тыш, гражданка Ә.Ф. Сабитова Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына һәм жирле үзидарә органнарына гражданка Г.М. Сабитовага торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында мөрәжәгать иткән, ләкин аның мөрәжәгатен кире какканнар. Аның опекасында булучының мәнфәгатьләрендә ул әлеге субсидияне бирү турында дөгъва белән шулай ук судка мөрәжәгать иткән. Казан шәһәре Вахитов район судының Татарстан Республикасы Югары судының граждан эшләре буенча суд коллегиясенә апелляция билгеләмәсе белән үзгәрешсез калдырылган карары белән дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән аңа баш тартылган, сәбәбе — гражданка Г.М. Сабитова социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтажларны исәпкә алуга куелмаган.

Мөрәжәгать итүче билгеләгәнчә, «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» 2004 елның 8 декабрәдәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының (алга таба шулай ук — Татарстан Республикасы Законы) 8.2 статьясын үтәү йөзеннән кабул ителгән, гражданның тиешле категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү механизмын жайга сала торган Тәртип аларны социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж буларак тану тәртибен билгеләми. Шуңа бәйлә рәвештә ул Татарстан Республикасында гражданның социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж буларак таныла алмыйлар, димәк, аларның Татарстан

Республикасы Законының 8.2 статьясындагы 1 пункты белән каралган торак субсидиясен алу мөмкинлеге юк, дип саный.

Баян ителгәннәр нигезендә гражданка Ә.Ф. Сабитова Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты Татарстан Республикасы Конституциясенә 2, 13, 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 30, 54 (беренче өлеш), 55 һәм 58 (икенче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Татарстан Республикасында хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалидларга һәм хроник авыруларның авыр формалары белән авырган инвалид балалары булган гаиләләргә социаль ярдәм чаралары «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» Татарстан Республикасы Законының 8.2 статьясында каралган. Татарстан Республикасы Законының әлеге статьясын гамәлгә ашыру максатында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан «Инвалидларның аерым категорияләренә Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары кабул ителгән, аның белән дөгъвалана торган Тәртип расланган.

Дөгъвалана торган Тәртипнең 1 пункты социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж булган, 2005 елның 1 гыйнварыннан соң исәпкә куелган гражданның аерым категорияләренә торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү буенча гомуми нигезләмәләрдән тора. Шул ук вакытта гражданка Ә.Ф. Сабитова тарафыннан дөгъва белдерелә торган норма асылда дөгъвалана торган Тәртипнең хокукый жайга салу предметын гына билгели, әмма күрсәтелгән субсидияне бирү механизмының конкрет эчтәлеген

ачыкламый, шуңа күрә дә үзеннән-үзе гражданның конституциячел хокукларын шикаяттә күрсәтелгән аспектта боза торган буларак санала алмый.

Моннан тыш, мөрәжәгать итүче үз хокукларының бозылуын Татарстан Республикасында социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак урыннар бирелүгә мохтаж булган гражданны исәпкә алу тәртибе билгеләнмәүдә күрә. Ләкин хәзерге вакытта әлеге тәртип Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 7 июнендәге 432 номерлы карары белән расланган. Аның нигезләмәләренән турыдан-туры дөгвалана торган Тәртиптә, шул исәптән аның 1 пунктында чагылыш табылмавы факты, шуңа гражданны Ә.Ф. Сабитова сылтама ясый да, шулай ук үзеннән-үзе аның конституциячел хокукларын бозу буларак карала һәм дөгвалана торган норма эчтәлегенән билгесезлеге турында раслый алмый.

Шулай итеп, дөгвалана торган хокукый жайга салу Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына бирелгән вәкаләтләр чикләрендә кабул ителгән, гамәлдәге законнар таләпләренә жавап бирә һәм, димәк, аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк, шуңа күрә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенән 2 пункты белән үзара бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенән 1 пункты нигезендә мөрәжәгать итүченән шикаяте карала алмый.

Баян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенән 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенән 1 һәм 2 пунктларына, 66 статьясындагы бишенче өлешенән, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренән, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. Хокуктан файдалануга сәләтсез гражданны Г.М. Сабитова мәнфәгатьләрендә эш итүче гражданны Ә.Ф. Сабитованың «Инвалидларның аерым категорияләренән Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән

торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 18 апрелендәге 236 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән торак урын сатып алуга торак субсидиясе (бер тапкыр акчалата түләү) бирү тәртибенең 1 пункты белән конституциячел хокуклар һәм ирекләр бозылуга карата шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки ул «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катгый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчermәсен гражданка Ә.Ф. Сабитовага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиберергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 9-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**